

Sygn. akt VII U 620/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 stycznia 2017 roku

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Włodzimierz Czechowicz	
Protokolant: Małgorzata Nakielska	

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 stycznia 2017 roku w Warszawie

sprawy J. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o wcześniejszą emeryturę (z warunków szczególnych)

na skutek odwołania J. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 30 marca 2016 roku nr (...)

- 1. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 30 marca 2016 roku znak (...) w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. P. prawo do wcześniejszej emerytury z warunków szczególnych od dnia 1 lutego 2016 roku;**
- 2. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji;**
- 3. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. na rzecz ubezpieczonego J. P. kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;**
- 4. oddala wniosek pełnomocnika ubezpieczonego o przyznanie kosztów zastępstwa procesowego w pozostałym zakresie.**

Sygn. akt VII U 620/16

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W., decyzją z dnia 30 marca 2016 r., znak: (...), wydaną na podstawie art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2016 r., poz. 887) oraz na podstawie § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze

(Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) odmówił J. P. przyznania emerytury, albowiem udowodnił on okres pracy w szczególnych warunkach wynoszący 14 lat, 10 miesięcy i 18 dni zamiast wymaganych ustawą 15 lat (decyzja z dnia 30 marca 2016 r., znak: (...)) k. 61 a.r.).

J. P., w dniu 6 kwietnia 2016 r. złożył do Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 30 marca 2016 r., znak: (...), odmawiającej mu prawa do wcześniej emerytury. W uzasadnieniu odwołujący podkreślił, że od listopada 1987 r. prowadzi działalność gospodarczą, jako kierowca, w zakresie przewozu rzeczy pojazdami ciężarowymi o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony. Ubezpieczony wniósł o zaliczenie powyższego okresu działalności gospodarczej do okresu pracy w szczególnych warunkach (odwołanie z dnia 6 kwietnia 2016 r. k. 2-3 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Organ rentowy podkreślił, iż nie uwzględnił do okresu pracy w warunkach szczególnych podnoszonego w odwołaniu okresu prowadzenia działalności gospodarczej, począwszy od miesiąca listopada 1987 r., ponieważ przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. dotyczą tylko osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę (odpowiedź na odwołanie z dnia 18 kwietnia 2016 r. k. 6 a.s.).

W piśmie procesowym z dnia 16 maja 2016 r., stanowiącym replikę na odpowiedź organu rentowego na odwołanie, ubezpieczony działający za pośrednictwem profesjonalnego pełnomocnika, zarzucił, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych, ustalając jego prawo do świadczenia emerytalnego, pominął również okres jego zatrudnienia w przedsiębiorstwie (...) w okresie od dnia 13 sierpnia 1987 r. do dnia 16 listopada 1987 r. Wskazał, że w tym okresie czasu świadczył pracę, która zgodnie z postanowieniami Działu XIV rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. powinna być zaliczona do kategorii „prac różnych” wykonywanych w szczególnych warunkach. Odnosząc się natomiast do okresu prowadzenia działalności gospodarczej, odwołujący wskazał, iż w jego ocenie interpretacja przepisów wskazywana przez organ rentowy zarówno w treści decyzji, jak i w odpowiedzi na odwołanie prowadzić może do krzywdzących rozstrzygnięć i w sposób niedozwolony różnicować sytuację pracowników oraz przedsiębiorców osobiście prowadzących taką działalność. Kierując się takim rozumowaniem, pracownik wykonujący daną działalność w szczególnych warunkach nabywałby prawo do wcześniejszej emerytury, podczas gdy przedsiębiorcę prowadzącego taką samą aktywność osobiście, w ramach przedsiębiorstwa, obowiązywałyby zasady ogólne przyznawania prawa do emerytury. Istotą świadczenia pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze jest natomiast jej długotrwałe prowadzenie, co ma negatywny wpływ na zdolności fizyczne i psychiczne człowieka do prowadzenia dalszej aktywności zawodowej i uzasadnia obniżenie wieku, który umożliwia zakończenie tej działalności. Instytucja wcześniejszej emerytury powinna być postrzegana zatem, jako umożliwienie grupom zawodowym wykonującym aktywność zawodową w szczególnych warunkach bądź w szczególnym charakterze uzyskanie prawa do emerytury wcześniej niż osoby, które swą aktywność zawodową wykonują bez obecności szkodliwych czynników. Instytucja ta została przewidziana dla ochrony osób trudniących się aktywnością, która w jakiś sposób jest szkodliwa dla ich życia lub zdrowia.

Odwołujący podkreślił, że gdyby przyjąć stanowisko organu rentowego i założyć, że prawo takie posiadają jedynie pracownicy, to prowadziłyby to nie tylko do krzywdzącego, niczym nieuzasadnionego zróżnicowania sytuacji samo zatrudniających się przedsiębiorców i pracowników, lecz również do narażenia takich przedsiębiorców na oddziaływanie czynników szkodliwych przez okres znacznie dłuższy, niż ma to miejsce u pracowników, a w konsekwencji do pogarszania ich kondycji zdrowotnej ponad przyjęte rzekomo jedynie dla pracowników standardy. W tym zakresie, organ rentowy nie zbadał okoliczności sprawy i nie wziął pod uwagę faktu, że 1987 r. osobiście świadczy on pracę w szczególnych warunkach w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej. Tym samym organ rentowy dokonał błędnego wyliczenia okresów składkowych, ponieważ ze względu na pozostawanie w stosunku pracy w okresie od 14 sierpnia 1974 r. do 16 listopada 1987 r. oraz odprowadzanie składek na ubezpieczenie emerytalne z tytułu działalności gospodarczej od dnia 16 listopada 1987 do dnia dzisiejszego jego staż okresów składkowych wynosi prawie 42 lata, nie zaś 25 lat, natomiast staż jego pracy w warunkach szczególnych przekracza 15 lat. Na poparcie

swojego stanowiska, odwołujący przywołał orzecznictwo Sądu Najwyższego (replika na odpowiedź organu rentowego na odwołanie z dnia 16 maja 2016 r. k. 16-18 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. P., urodzony w dniu (...), w okresie od dnia 14 sierpnia 1974 r. do dnia 30 czerwca 1987 r. był zatrudniony w (...) z siedzibą w W.. W okresie powyższego zatrudnienia, odwołujący wykonywał pracę na następujących stanowiskach pracy: od dnia 14 sierpnia 1974 r. do dnia 31 grudnia 1974 r. - adiunkta służby trakcji, od dnia 1 stycznia 1975 r. do dnia 30 czerwca 1975 r. - pomocnika maszynisty pojazdu trakcyjnego, od dnia 1 lipca 1975 r. do dnia 31 lipca 1981 r. - młodszego maszynisty pojazdu trakcyjnego i od dnia 1 sierpnia 1981 r. do dnia 30 czerwca 1987 r. - maszynisty pojazdu trakcyjnego. Powyższy stosunek pracy ustał przez oświadczenie jednej ze stron z zachowaniem okresu wypowiedzenia, tj. zgodnie z art. 30 § 1 pkt. 2 k.p. (świadczenie pracy z dnia 3 czerwca 1987 r. k. 21, legitymacja ubezpieczeniowa k. 22 a.s., zaświadczenie z dnia 8 października 2015 r. k. 17-22 a.r.).

Następnie w okresie od dnia 13 sierpnia 1987 r. do dnia 16 listopada 1987 r. J. P. świadczył pracę na rzecz W. K., prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) z siedzibą w J.. Przedsiębiorstwo zajmowało się wykonywaniem prac remontowych różnych obiektów budowlanych. Przez cały okres powyższego zatrudnienia, ubezpieczony faktycznie wykonywał pracę na stanowisku murarza w wymiarze pełnego etatu. W powyższym zakresie, odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, tj. przez około 8-9 godzin dziennie wykonywał prace zbrojarskie i betoniarskie, które polegały przede wszystkim na rozrabianiu betonu przy użyciu betoniarki, zbrojeniu szalunków oraz ich zalewaniu betonem. W celu prawidłowego wykonywania powierzonych obowiązków, pracodawca wyposażył ubezpieczonego w odpowiednie narzędzia. W tym okresie czasu, odwołujący nie pełnił żadnej funkcji kierowniczej, jak również nie przebywał na zwolnieniach lekarskich. Powyższy stosunek pracy ustał na mocy porozumienia stron (zaświadczenie z dnia 16 listopada 1987 r. k. 23, świadectwo pracy z dnia 2 listopada 2016 r. k. 41, zeznania świadka W. K. k. 57-58 a.s.).

W dniu 2 listopada 2016 r. Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą w J. wystawiło ubezpieczonemu świadectwo pracy, w którym potwierdziło, że w okresie od dnia 13 sierpnia 1987 r. do dnia 16 listopada 1987 r., J. P. był zatrudniony na stanowisku pracownika fizycznego, jednak w ramach powyższego zatrudnienia stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał prace zbrojarskie i betoniarskie, które to prace są wymienione w Wykazie A, Dziale V, pkt. 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) (świadectwo pracy z dnia 2 listopada 2016 r. k. 41 a.s.).

Po zakończeniu powyższego stosunku pracy w listopadzie 1987 r., odwołujący rozpoczął prowadzenie własnej działalności gospodarczej pod nazwą (...) J. P. z siedzibą w K., w ramach której świadczy usługi z zakresu międzynarodowego transportu drogowego różnego rodzaju towarów. Od dnia 15 kwietnia 1994 r. do chwili obecnej, odwołujący wykonuje międzynarodowe przewozy drogowo-rzeczne samochodami ciężarowymi marki R. (...) o masie całkowitej powyżej 3500 kg. W dniu 17 maja 2012 r. odwołujący uzyskał licencję nr (...), uprawniającą do wykonywania międzynarodowego zarobkowego przewozu drogowo-rzecznych rzeczy na wszelkich trasach, dla przewozów lub części przewozów realizowanych zarobkowo na terytorium Wspólnoty, jak określono w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1072/2009 z dnia 21 października 2009 r. w sprawie wspólnych zasad dostępu do rynku międzynarodowych przewozów drogowych oraz zgodnie z postanowieniami ogólnymi ww. licencji (licencja nr (...) z dnia 17 maja 2012 r. k. 4, k. 24, wypis z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej k. 5 a.s.).

W dniu 18 lutego 2016 r. ubezpieczony złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wniosek o wcześniejszą emeryturę wraz z informacją dotyczącą okresów składkowych i nieskładkowych (wniosek wraz z załącznikami, k. 1-12 a.r.).

Na podstawie dowodów uzyskanych w wyniku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego organ rentowy przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. ogólny staż pracy ubezpieczonego w wymiarze 26 lat, 2 miesięcy i 9 dni. Jednocześnie ustalił, że ubezpieczony nie spełnił warunków wynikających z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 887) w zw. z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., Nr 8, poz. 43 ze zm.), ponieważ na dzień 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił okresu, co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podkreślił, że nie zaliczył do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu prowadzenia przez odwołującego działalności gospodarczej, począwszy od miesiąca listopada 1987 r., ponieważ przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. dotyczą tylko osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Jednocześnie, jako staż pracy w warunkach szczególnych uwzględnił okres od dnia 14 sierpnia 1974 r. do dnia 30 czerwca 1987 r., tj. łącznie 14 lat, 10 miesięcy i 18 dni. J. P. odwołał się od powyższej decyzji (decyzja z dnia 30 marca 2016 r., znak: ENS/10/045101122 k. 61 a.r., odwołanie z dnia 6 kwietnia 2016 r. k. 2-3 a.s.).

Wskazany stan faktyczny, Sąd Okręgowy ustalił na podstawie powołanych dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy, jak również w aktach rentowych J. P., a także w oparciu o zeznania świadka W. K. (k. 57-58 a.s.). Zeznania świadka zostały ocenione, jako wiarygodne, ponieważ były spójne, zgodne i wzajemnie się uzupełniały. Przez cały okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie(...) z siedzibą w J., W. K. był przełożonym odwołującego, wobec, czego wiedział i widział, jakie czynności realizuje J. P.. Co więcej, miał z nim styczność każdego dnia, a zatem znał jego pracę i wiedział, czym ubezpieczony się zajmuje. W związku z powyższym w/wym. świadek miał sposobność, aby obserwować ubezpieczonego w pracy, jego wiedza odnośnie zakresu obowiązków, jakie ubezpieczony realizował, nie mogła być więc kwestionowana. Dodatkowo zeznania pozostawały zgodne z dowodami z dokumentów znajdującymi się w aktach rentowych odwołującego, wobec, czego należało dać im wiarę.

Dowody z dokumentów, w szczególności znajdujące się w aktach rentowych odwołującego oraz przedstawione przez ubezpieczonego wraz z wnioskiem o emeryturę, Sąd ocenił jako wiarygodne, gdyż były one zgodne z osobowymi źródłami dowodowymi i tworzyły spójny obraz zatrudnienia J. P. w spornym okresie czasu. Co istotne, strony, w tym organ rentowy, nie kwestionowały ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z tych dokumentów, należało uznać za mogące stanowić podstawę ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie J. P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 30 marca 2016 r., znak: (...), jako zasadne zasługuje na uwzględnienie.

Przepis art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 887) wskazuje, że ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do Otwartego Funduszu Emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w Otwartym Funduszu Emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przy określaniu prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, o których mowa w powołanym art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 r., nie ma żadnej swobody. Prace te ściśle i jasno zostały określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43) – zwanym dalej Rozporządzeniem w sprawie wieku emerytalnego. Na wykazach prac zawartych we wskazanym rozporządzeniu nie kończą się jednak ograniczenia dotyczące uprawnień z tytułu wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Aby daną pracę uznać za wykonywaną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze,

pracownik musi ją wykonywać stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy. Dodatkowo, zgodnie z powołanym Rozporządzeniem, aby mężczyzna mógł nabyć prawo do emerytury powinien:

1. posiadać 25-letni okres zatrudnienia, liczony łącznie z okresami równorzędnymi

i zaliczanymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia);

2. wykonywać pracę wymienioną w wykazie A (Prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego), będącym załącznikiem do Rozporządzenia;

3. osiągnąć wiek emerytalny wynoszący 60 lat (§ 4 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia) oraz

4. być zatrudnionym przez, co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach (§ 4 ust. 1 pkt.

3 rozporządzenia).

Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze powinno być stwierdzone przez pracodawcę w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze lub w świadectwie pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 1997 r., II UKN 417/97 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 r., II UKN 598/00). Świadectwo pracy w warunkach szczególnych jest jednak dokumentem prywatnym w rozumieniu art. 245 k.p.c. i nie stanowi dowodu tego, co zostało w nim odnotowane. Taki walor mają wyłącznie dokumenty urzędowe, do których w myśl stosowanego a contrario art. 244 § 1 k.p.c. nie zalicza się świadectwa pracy, skoro nie zostało sporządzone przez organy władzy publicznej, ani inne organy państwowe (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 17 grudnia 2013 r., III AUa 783/13). Dodatkowo należy podkreślić, że w razie wszczęcia postępowania sądowego, toczącego się wskutek odwołania ubezpieczonego od odmownej decyzji organu rentowego w sprawie przyznania uprawnień do emerytury w wieku obniżonym, dopuszczalne jest przeprowadzanie wszelkich dowodów dla wykazania okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia. W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być więc udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego.

W rozpatrywanej sprawie jedyną okolicznością, co do której istniał spór pomiędzy stronami, było to, czy ubezpieczony legitymuje się, co najmniej 15 – letnim okresem pracy w warunkach szczególnych. Spełnienie innych warunków, od których zależy przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury, nie było zaś sporne, ponieważ J. P. z dniem 25 stycznia 2014 r. ukończył 60 lat, posiada 25-letni okres składkowy i nieskładkowy i nie jest członkiem OFE.

Zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej, dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Warunki przejścia na emeryturę przez wymienionych powyżej pracowników określa rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U.83 Nr 8 poz. 43 ze zm.). Wyszczególnienie prac uznawanych za wykonywane w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zawierają wykazy A i B stanowiące załącznik do wskazanego wyżej rozporządzenia. Do treści tych załączników były dostosowane resortowe wykazy stanowisk, np. zarządzenie nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę (Dz. Urz. Min. B. i M.B. z 1983 r. nr 3 poz.6).

Za pracę w szczególnych warunkach uznać zatem należy taką pracę, która spełnia kryteria określone w przepisach ww. rozporządzenia Rady Ministrów – a mianowicie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na

stanowiskach wymienionych w wykazie A lub B stanowiących załącznik do rozporządzenia. Stosownie zaś do wykazu A, dział V poz. 4 i 5 prace zbrojarskie i betoniarskie są pracami w warunkach szczególnych. Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że J. P. przez cały okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w J. tj. od dnia 13 sierpnia 1987 r. do dnia 16 listopada 1987 r. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu prace zbrojarskie i betoniarskie, określone w treści ww. rozporządzenia. W ocenie Sądu Okręgowego, fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach w ww. okresie zatrudnienia znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym (świadcstwo pracy z dnia 2 listopada 2016 r.). Niewątpliwie faktyczny rodzaj pracy ubezpieczonego został potwierdzony zeznaniami świadka W. K., będącego jego przełożonym, który wskazał, że wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał w warunkach szczególnych opisane powyżej prace, polegające na rozrabianiu betonu przy użyciu betoniarki, zbrojeniu szalunków oraz ich zalewaniu betonem. Świadek w sposób kompletny i zbieżny opisał zakres obowiązków J. P., co pozwoliło Sądowi w sposób nie budzący wątpliwości przyjąć, że ubezpieczony wykonywał w zakwestionowanym przez pozwanego okresie czasu prace o znacznej szkodliwości dla jego zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości. Świadczy o tym zarówno zakres jego obowiązków, charakter pracy, jak i warunki w jakich praca ta była świadczona. Przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe wykazało zatem, że w ww. okresie odwołujący wykonywał pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu powołanych wyżej przepisów na dzień 1 stycznia 1999 r., tj. na dzień wejścia w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS posiada (łącznie z okresem uznanym przez ZUS) ponad 15- letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach wymagany przez powołany wyżej art. 184 tej ustawy.

W świetle tak dokonanych ustaleń zbędnym było badanie okresu prowadzenia przez odwołującego działalności gospodarczej pod nazwą (...) J. P. z siedzibą w K. pod względem możliwości zaliczenia go do stażu pracy w warunkach szczególnych. Na marginesie wskazać tylko należy, że okres prowadzonej działalności gospodarczej pomimo, że był objęty obowiązkiem ubezpieczenia nie jest zatrudnieniem w ramach stosunku pracy i nie może być zaliczony do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach od wykazania, którego jest uzależnione uprawnienie do wcześniejszej emerytury. Stanowisko takie wyraził Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z dnia 13 lutego 2002 r., stwierdzając, iż zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, pracami wykonywanymi w szczególnych warunkach są - bez względu na status własnościowy pracodawcy - prace wymienione w § 4 - 8a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Zgodnie z obowiązującymi przepisami judykatury nie jest dopuszczalne różnicowanie uprawnień pracowników, gdyż w wyroku z dnia 15 listopada 2000 r., (II UKN 39/00), Sąd Najwyższy uznał, że przepisy § 4 - 15 rozporządzenia mają zastosowanie do pracowników zatrudnionych u prywatnych pracodawców, bowiem nie ma podstaw do podmiotowego ograniczenia ich oddziaływania normatywnego wyłącznie do pracowników zakładów pracy, o których mowa w § 1 ust. 2. Odmienna wykładnia nie ma oparcia w przepisach tego rozporządzenia i jest sprzeczna z zasadą równego traktowania wszystkich ubezpieczonych (art. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych), a także z konstytucyjną zasadą równości wobec prawa i zakazu dyskryminacji z jakiegokolwiek przyczyny (art. 32 Konstytucji RP). Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 lipca 1999 r., (III RN 25/99), nie podzielając poglądu, że praca w prywatnym zakładzie, wykonywana nawet na stanowiskach wymienionych w wykazach ustalonych przez właściwych ministrów, nie może być uznana za pracę w szczególnych warunkach. W uzasadnieniu wyroku Sąd Najwyższy stwierdził, że przepisy § 1 ust. 2 i 3 rozporządzenia nie mogą być interpretowane w ten sposób, że jedynie pracownicy zatrudnieni na stanowiskach określonych w wykazach sporządzanych przez wymienione w nich podmioty mają prawo do świadczeń przysługujących ze względu na wykonywanie pracy w szczególnych warunkach. Dlatego w obowiązującym stanie prawnym nie ma podstaw do różnicowania uprawnień pracowników ze względu na status własnościowy pracodawcy. W niniejszej sprawie zostało jednak ustalone, że odwołujący w spornym okresie nie był pracownikiem zatrudnionym u prywatnego pracodawcy, tylko prywatnym pracodawcą tworzącym swoje warunki pracy. Z tego względu żądanie uwzględnienia do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu prowadzenia przez odwołującego działalności gospodarczej jest pozbawione podstaw prawnych, albowiem wnioskodawca, jako osoba prowadząca działalność gospodarczą jest prywatnym pracodawcą, a nie pracownikiem zatrudnionym w szczególnych warunkach na stanowiskach pracy wymienionych w wykazie cytowanego Rozporządzenia. Z tej przyczyny okres prowadzenia działalności gospodarczej nie mógłby być zaliczony,

jako pracowniczy okres pracy w szczególnych warunkach. Wskazać jednak należy, że nawet gdyby wykluczyć ww. okres prowadzenia działalności gospodarczej, to i tak okres 15 lat pracy w szczególnych warunkach został przez ubezpieczonego dowiedziony. Z tego względu kwestia ta pozostawała bez większego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy, działając na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 30 marca 2016 r., znak: (...), w ten sposób, że przyznał J. P. prawo do wcześniejszej emerytury od dnia 01 lutego 2016 r.

W zakresie ustalenia terminu, od którego Sąd Okręgowy uznał za zasadne przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury, zastosowanie znajduje art. 129 pkt. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Stanowi on, że świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Ogólną zasadą prawa emerytalno-rentowego jest więc, że świadczenie wypłaca się na wniosek zainteresowanego, poczynając od dnia powstania prawa do emerytury (tj. spełnienia ustawowych warunków), lecz nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o świadczenie. W rozważanym przypadku, odwołujący złożył wniosek o przyznanie emerytury w dniu 18 lutego 2016 r., a zatem Sąd przyznał na jego rzecz prawo do świadczenia od dnia 01 lutego 2016 r.

Jednocześnie w pkt. 2 wyroku Sąd Okręgowy stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, w oparciu o treść art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Ustalenie, że odwołujący spełnił warunek wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych wymagało bowiem przeprowadzenia sądowego postępowania dowodowego, w tym dopuszczenia dowodu z zeznań świadka. Organ rentowy nie ma tych możliwości dowodowych w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, gdyż ograniczony jest środkami dowodowymi wymienionymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49).

Zgodnie z art. 118 ust. 1a ww. ustawy w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego. Działając zaś na podstawie powołanego przepisu, Sąd wnioskując a contrario, nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, powodującej opóźnienie w wypłacie świadczenia, mając na uwadze fakt, że dopiero wyniki niniejszego postępowania dowodowego pozwoliły na poczynienie wiążących ustaleń, co do charakteru zatrudnienia ubezpieczonego, mającego wpływ na jego prawo do wnioskowanego świadczenia. Wobec powyższego, Sąd orzekł jak w pkt. 2 sentencji wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego, Sąd Okręgowy orzekł w pkt. 3 sentencji wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1804), zasądzając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. na rzecz ubezpieczonego kwotę 360,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Jednocześnie w ocenie Sądu Okręgowego, zarówno nakład pracy oraz charakter niniejszego sporu nie uzasadniały przyznania pełnomocnikowi ubezpieczonego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w podwyższonej stawce. Analiza akt niniejszej sprawy dowodzi, iż nie jest ona wielowątkowa pod względem okoliczności spornych i zakresu twierdzeń podnoszonych przez strony postępowania. Niewątpliwie pełnomocnik ubezpieczonego sporządzała w sprawie pisma procesowe i brała udział w wyznaczonych posiedzeniach Sądu. Taka jest jednak rola pełnomocnika i nie można tylko z tego faktu wywodzić argumentów, które miałyby uzasadniać przyznanie zwrotu wyższych kosztów procesu, niż w wysokości stawki minimalnej. Warto także podkreślić, że sprawa, którą rozpoznawał Sąd Okręgowy nie należała do skomplikowanych ani od strony prawnej, ani faktycznej. W takich okolicznościach nie sposób

zatem przyjąć, ażeby kryteria orzekania o wynagrodzeniu radcy prawnego, uzasadniały przyznanie wynagrodzenia w wysokości wyższej od stawki minimalnej, tj. w wysokości trzykrotnej stawki minimalnej. Z tych też względów, Sąd Okręgowy oddalił wniosek pełnomocnika ubezpieczonego o przyznanie kosztów zastępstwa procesowego w pozostałym zakresie, o czym orzekł w pkt. 4 wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)